

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ МАШИНОБУДУВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

*О.В. Дуріхіна, викладач економічних дисциплін
КІСІТ ДВНЗ КНЕУ ім. В. Гетьмана*

Трансформація економічної системи України в контексті євроінтеграційних прагнень, вступу до СОТ, вимагає підвищення рівня конкурентоспроможності всіх її галузей, як на процесному, так і на продуктовому рівнях. У цьому контексті особливо важливим є розвиток інноваційної складової машинобудівної галузі, яка є базовою для забезпечення засобами виробництва промисловості в цілому [2, С. 98].

Традиційно підприємства машинобудівного комплексу забезпечують технічне переозброєння господарства, задовольняють споживчий попит населення на різноманітні апарати та прилади побутового призначення, створюють основу економічного та оборонного потенціалу країни. Машинобудування постачає всім галузям економіки машини, обладнання та інструменти, займається виробництвом різноманітних технічних, побутових приладів, предметів споживання тощо.

У розвинутих країнах машинобудування належить до найважливіших галузей промисловості та є пріоритетною, бо має вплив на ефективність та продуктивність всіх сфер економічної діяльності країни. Постійний розвиток машинобудівного комплексу забезпечує рентабельність та конкурентоздатність товарів та послуг на ринку, зростання матеріального та інтелектуального рівня населення, що сприяє підвищенню рівня розвитку економіки окремих регіонів та, зокрема, держави [2, С. 163].

Структура галузі машинобудування України залишається достатньо різноманітною, незважаючи на проблеми перехідного періоду. Найбільш розвинутими важке машинобудування, сільськогосподарське, верстатобудування, приладобудування та транспортне виробництво.

На сьогодні багатогалузевий машинобудівний комплекс – потужний сектор промисловості України, який об'єднує 11267 підприємств, з яких 146 – великих, 1834 – середніх та 9287 – малих, з виробництва різноманітних машин і устаткування, приладів і апаратури, різних видів транспортних засобів тощо. Частка машинобудівної галузі в українській промисловості перевищує 15%, у ВВП становить близько 12 %. У машинобудуванні зосереджено понад 15 % вартості основних засобів, майже 6 % оборотних активів вітчизняної промисловості та понад 22 % загальної кількості найманих працівників [1].

Сьогодні світовий ринок розвивається з урахуванням технологічного обміну, тому розвинуті країни беруть участь у розробці нових технологій та їх впровадженні на підприємствах. Це забезпечує розвиток інновацій в економіці.

Машинобудування за час трансформації економіки України зазнало тривалої кризи та реформування власності. Цей процес супроводжувався скороченням частки машинобудівної продукції, втратами кадрового та виробничого потенціалу, а також зниженням інноваційної діяльності та зменшенням інвестицій.

Проте машинобудівний комплекс здатний адаптуватись до умов ринкової ситуації та освоювати нові промислові ринки. Оскільки, машинобудівні підприємства задовольняють потреби населення на прилади та апарати побутового призначення, забезпечують технічне оснащення господарства, створюють основу оборонного та економічного потенціалу України.

Розміщення українських машинобудівних підприємств залежить від технічної та економічної спеціалізації виробництва. Ефективне розміщення машинобудівних підприємств створює умови для розвитку соціальної та виробничої інфраструктури, забезпечує створення робочих місць для населення.

Основною проблемою для оптимального територіального розміщення підприємств машинобудівної галузі є брак коштів для відновлення матеріально-технічної бази та відсутність підвищення технологічного рівня обладнання, технологій та методів виробництва. Всі ці фактори впливають на підвищення рівня конкурентоспроможності як машинобудування, так і всієї промисловості як на українському, так і на світовому ринку.

Посилення конкурентної боротьби призвело до необхідності виявлення нових способів та методів задоволення потреб споживача на ринку В-to-В та формування нової сучасної системи управління конкурентоспроможністю підприємства. Саме тому розроблення ефективних механізмів підвищення конкурентоспроможності підприємства та продукції, використання ефективних інструментів антикризового маркетингу та розвиток інновацій важливими напрямками діяльності для промисловості.

Основними напрямками посилення інноваційної діяльності в Україні можуть стати – впровадження механізму надання пільг підприємствам, які запроваджують інновації та використання іноземної практики пільгового кредитування для підприємств. Це може дати змогу українським машинобудівним підприємствам підвищити рівень інноваційної діяльності та зайняти значну частину зовнішнього ринку.

Список використаних джерел

1. Міністерство промислової політики. Інформаційний ресурс. [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.minprom.ua.

2 Захаркіна Л.С. Інноваційна діяльність машинобудівних підприємств / Л.С. Захаркіна // Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 6-7 травня 2010 року) / Редкол.: О. В. Прокопенко та ін. – Суми : СумДУ, 2010. – С. 98-99.

3. Колісник М.К. Стан підприємств машинобудування в Україні і можливі шляхи виходу з кризи за допомогою стратегії інтеграції / М. К. Колісник К. Е. Сміх // Регіональна економіка. – 2008. – № 4. – С.163-173.